

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3-3.

Nr.

Wilno, dnia 25 marca 1933 r.

832.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

	K r o n i k a .		Dział.Str.	
1. Sprawa litewsko-niemieckich rokowań handlowych.-			I.,	1.
2. Konferencja kolejowa w Wierzbołowie.-			"	"
3. Sprawa litewsko-hiszpańskich rokowań handlowych.-			"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

4. "Lietuvos Aidas" o roli urzędników na Litwie.-			III.	"
5. "Liet.Zinios" o postulatach wsi litewskiej.-			"	"
	K r o n i k a .			
6. Założenie instytutu nauczycielskiego.-			"	2.
7. Budowa szkół powszechnych.-			"	"
8. Odszkodowanie dla rodziny Tyszkiewiczów z tytułu wywłaszczonejch gruntów.-			"	"
9. Nowe uzdrowiska na Litwie.-			"	"
10. Budowa szpitala w Jeziorosach.-			"	"
11. Minister Spraw Wewn. o sprawach aktualnych.-			"	"

x

x

x

I.ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Sprawa litewsko-niemieckich rokowań handlowych. Prasa kowieńska /z 23.III.1933/: W ostatnim czasie toczą się w M-stwie Spraw Zagr. przygotowania do nadchodzących litewsko-niemieckich rokowań handlowych. W tych dniach minister Spr. Zagr. Zaunius odbył dłuższą konferencję w sprawie litewsko-niemieckich stosunków handlowych z dyrektorem Dep.Handlowego Norkajtisem. W tych dniach ma już być oznaczony skład delegacji litewskiej dla rokowań z Niemcami, aby członkowie jej mieli dostatecznie czasu do zapoznania się ze stanem i perspektywami litewsko-niemieckich stosunków handlowych.

Rokowania urzędowe będą miały charakter czysto handlowy, ale w istocie dotkną również kwestyj związanych z ogólną polityką zagraniczną Litwy. Koła miarodajne utrzymują przeto, że na czele delegacji powinien stanąć odpowiedzialny działacz polityczny. Przewidywanym kandydatem na stanowisko prezesa delegacji jest dyrektor Departamentu politycznego M.S.Z. p.Lozoraitis.

Konferencja kolejowa w Wierzbokowie. Prasa kowieńska /z 23.III.1933/: Dn. 23 marca odbyła się konferencja kolejowa, w której wzięli udział przedstawiciele Litwy, Łotwy, Estonji, Sowieców i Niemiec. Na konferencji tej opracowano nowy rozkład komunikacji towarowej między pomienionymi krajami.-

Sprawa litewsko-hiszpańskich rokowań handlowych. "Echo" /Nr.79.III.1933/: M-stwo Spraw Zagr. przesłało już rządowi hiszpańskiemu swój kontrprojekt traktatu handlowego.o

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"Lietuvos Aidas" o roli urzędników na Litwie. "Liet.Aidas" Nr.66 z 22.III.1933 r.Art.p.t."Rola urzędników". Streszczenie:

Dawno już ustalono, że urzędnicy litewscy nie troszczą się o swe walory duchowe, nie interesują się literaturą, nie czytają pism. Cierpi na tem kultura litewska, doznając zahamowania w swym rozwoju. Cierpi też na tem i państwo. Większość Litwinów zapatruje się na aparat państwowy, jako na coś mechanicznego. Niestety zapatrują się tak samo na państwo i urzędnicy. Wydaje się, że nie cenią oni ani własnych obowiązków, ani obowiązków innych ludzi. Tak jednak nie jest. Mechanizm państwowy jest żywym organizmem. W związku z tem wyłania się sprawa uświadomienia narodowo-państwowego urzędników. Urzędnicy powinni zdawać sobie sprawę, że rola ich w państwie jest o wiele większa, niżby się pozornie zdawało. Zwłaszcza w małym państwie Litewskiem, gdzie stanowią oni jednocześnie jądro kultury narodowej i musieliby świecić przykładem całemu narodowi. Obecne cięższe, niż zazwyczaj czasy wymagają od urzędników większego nakładu pracy i energii.

"Lietuvos Žinios" o postulatach wsi litewskiej. "Liet.Zinios" Nr.67 z 23.III.1933 r. Art.p.t. "Postulaty wsi". Streszczenie:

W miarę rozwoju techniki i komunikacji następuje zbliżenie pomiędzy wsią a miastem. Daje się to zauważyć również i na Litwie. Jednak na Litwie naogół dotychczas zbliżenie między wsią a miastem jest mniejsze, niż w innych krajach. Tem się też tłumaczy kontrast, jaki zachodzi między ludnością wiejską, a wiejską. Wywołuje to na wsi reakcję przeciwko miastom. Życie wiejskie wydaje się wieśniakom bez porównania lepsze od wiejskiego. Tem niemniej wieś ma prawo żądać tych wszystkich zdobyczy kulturalnych i materialnych, jakie są udziałem miasta. Czas już o tem poważnie pomyśleć.

K r o n i k a .

Z a ł o ż e n i e i n s t y t u t u n a u c z y c i e l s k i e - g o ? "Rytas" /Nr.67.III.1933/: Jak słyhać, w związku z reorganizacją szkolnictwa litewskiego skasowane zostaną niektóre seminarja nauczycielskie. Zamiast seminarjów ma powstać instytut nauczycielski o obszernym programie. W swoim czasie związek nauczycieli katolików czynił wysiłki w kierunku założenia takiego instytutu. Obecna liczba seminarjów nauczycielskich jest zbyt wielka, gdyż wkrótce może przejawić się nadprodukcja nauczycieli.

B u d o w a s z k ó ł p o w s z e c h n y c h . "Rytas" /67.III.1933/: Ostatnio zwrócono uwagę samorządów na to, że winne one się zająć budowa szkół powszechnych. Projektuje się budowę lokali szkół powszechnych w każdym powiecie. Część pieniędzy na ten cel będzie asygnowana z sum, uzyskanych przez wprowadzenie nowego podatku dochodowego na rzecz samorządów. Materiałów budowlanych udzieliłoby na kredyt M-stwo Rolnictwa.-

O d s z k o d o w a n i e d l a r o d z i n y T y s z k i e - w i c z ó w z t y t u ł u w y w k a s z c z o n y c h g r u n t ó w . "Liet.Zinios" /67.III.1933/: Hr. Elżbieta Helena Anna Pelagja Jadwiga Eugenja Radziwiłłówna Tyszkiewiczowa upoważniła w imieniu swej rodziny jednego z adwokatów kowieńskich do poczynienia kroków w kierunku uzyskania od rządu litewskiego odszkodowania z tytułu wyłączonego na mocy reformy rolnej lasów, wód i gruntów o ogólnym obszarze 26.464 ha. Odnosny układ pomiędzy Tyszkiewiczową a M-stwem Rolnictwa został już podpisany i przez Gabinet Ministrów zatwierdzony. Mianowicie rodzina Tyszkiewiczów otrzyma 1 milion 400 tys. litów płatnych w ciągu 4 lat.

N o w e u z d r o w i s k a n a L i t w i e . "Rytas" /Nr.67.III.1933/: Istnieje obecnie na Litwie szereg miejscowości, nieposiadających wprawdzie wód mineralnych lecz nadających się do odpoczynku. Samorzady miejscowe dążą do nadania tym miejscowościom praw uzdrowiskowych. Odpowiednie informacje zostały już zebrane. Uzdrowiska zamierza się uruchomić w Jeziorossach, Cytowianach, Sołokach, Kaulautwie i innych.

B u d o w a s z p i t a l a w J e z i o r o s a c h . "Liet.Zin." /Nr.66.III.1933/: Samorząd jezioroski zwrócił się do rządu z prośbą o udzielenie 100 tys. litów kredytów na budowę szpitala. Budowa ta pochłonie 200 tys. litów.

M i n i s t e r S p r a w W e w n . o s p r a w a c h a k t u a l n y c h . "Liet.Aidas" /67.III.1933/: Minister Spraw Wewn. płk. Rustejka udzielił współpracownikowi "Liet.Aidas" wywiadu w sprawach aktualnych: M-stwo zamierza zmienić ustawę o Kasach Chorych. Obecnie nie jest to jeszcze sprecyzowane. Kasa Chorych ma w praktyce liczne usterki. Będzie się dążyło do tego, by zrównać prawa i składki robotników i pracodawców. Podlegną również zmianie inne punkty ustawy o Kasach Chorych.

Jeżeli chodzi o walkę z bezrobociem i tworzenie funduszy opieki społecznej, nie byłoby bodaj racjonalne tworzenie tych funduszy, gdyż wymagałoby to nowych wydatków, co obecnie przy trudnościach gospodarczych byłoby uciążliwe. Z nadejściem wiosny walka z bezrobociem siłą rzeczy będzie łatwiejsza.

W sprawie ustawy prasowej oświadczył minister, że ustawa ta została opracowana lecz jeszcze nie przejrzana ze względu na przeładowanie Rady Stanu pracą.

M-stwo opracowało już projekt ustawy o przymusowym ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków i przesłało go Gabinetowi Ministrów. Wreszcie, jeżeli chodzi o sprawy obniżenia taryfy elektrycznej, min. oświadczył, że nie może się narazie w tej sprawie wypowiedzieć, gdyż oczekuje posiedzenia Rady Miejskiej i protokołu komisji do spraw elektryczności.

